

ЗАКОН О ЈАВНИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

(Неслужбени пречишћени текст - "Сл. гласник РС", бр. 75/2004 и 78/2011)

І - УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

(1) Овим законом се уређују пословање и управљање јавних предузећа у Републици Српској, органи предузећа, сукоби интереса са предузећем, етички кодекс, интерни поступци, недопуштене и ограничене активности и друга питања од значаја за рад ових предузећа.

(2) На питања која нису уређена овим законом сходно се примјењују одредбе Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08 и 58/09).

Члан 2

(1) Јавно предузеће у смислу овог закона је правно лице које је уписано у судски регистар као привредно друштво у форми акционарског друштва или друштва са ограниченом одговорношћу, ради обављања дјелатности од општег интереса и у чијем основном капиталу Република Српска или јединица локалне самоуправе директно или индиректно има већинско власништво.

(2) Одредбе овог закона примјењују се и на предузећа која у структури власништва имају најмање 50% плус једна акција или удјела у власништву Републике и која запошљавају више од 50 лица.

(3) Јавна предузећа из става 1. овог члана дужна су да информације о својој финансијској и организационој структури учине доступним јавности, посредством интернет-странице предузећа или на други адекватан начин.

Члан 2а.

(1) Обављање дјелатности предузеће из члана 2. овог закона заснива на сљедећим принципима:

а) једнаком третману (недискриминацији) и слободи оснивања и пружања услуга,

б) транспарентности,

в) забрани споразума јавних предузећа која имају за посљедицу спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту,

г) забрани злоупотребе доминантног положаја,

д) надзирању помоћи коју додјељују даваоци државне помоћи давањем повластица одређеним предузећима или производњи одређене робе, ради избјегавања нарушавања конкуренције,

ђ) превентивном надзирању обједињавања предузећа,

е) либерализацији одређених дјелатности од општег интереса ради спречавања развоја монополистичких тенденција,

ж) осигурању транспарентности финансијских односа између Републике Српске, односно јединице локалне самоуправе и јавних предузећа и

з) вођењу засебних рачуна, тако да се јасно разграниче трошкови и приходи повезани са различитим дјелатностима.

(2) Влада Републике Српске ће донијети уредбу о транспарентности финансијских односа између Републике Српске, односно јединице локалне самоуправе и јавних предузећа, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 3

У овом закону наведени изрази имају сљедеће значење:

-**"повезано лице"** јесте сваки запослени предузећа, укључујући и појединце и заступнике које предузеће именује за обављање одређених дјелатности, сваки члан надзорног одбора и одбора за ревизију; свако правно или физичко лице у чијем посредном или непосредном власништву је најмање 5% од укупног збира гласачких права предузећа;

- "**одговорно лице**" јесте свако лице којем се законом или статутом предузећа или описом посла додјељује надлежност за конкретан посао или задатак; односно свако лице коме је таква надлежност утврђена правилником о организацији и систематизацији радних мјеста, уговором о раду или другим актом;

- "**надзирање или надзор**" јесте детаљно и систематско надгледање извршења било којег посла или задатка одговорног лица, или друге активности предузећа. Циљ надзора је да се открије и надлежним органима пријави могућа превара или друга незаконита активност, те да се предузму мјере за дисциплинско кажњавање и отпуштање одговорних лица која су у извршавању својих послова и радних задатака починила повреду радне обавезе.

II - ОРГАНИ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 4

Органи предузећа су:

- скупштина,
- надзорни одбор,
- управа (менаџмент).

1. Скупштина

Члан 5

Скупштина је надлежна да:

- а) доноси статут,
- б) доноси пословник о свом раду и друге пословне акте у складу са законом,
- в) доноси етички кодекс,
- г) доноси план пословања и ревидирани план пословања,
- д) доноси програм инвестиција за плански период,
- ђ) именује и разрјешава надзорни одбор,
- е) именује и разрјешава одбор за ревизију,
- ж) одлучује о трајној пословној сарадњи и повезивању са другим предузећима,
- з) одлучује о расподјели годишње добити и покрићу губитака,
- и) одлучује о повећању и смањењу основног капитала,
- ј) одлучује о оснивању нових предузећа,
- к) одлучује о формирању пословне јединице,
- л) одлучује о статусним промјенама, промјени правне форме и престанку јавног предузећа,
- љ) одлучује о стицању, продаји, давању у закуп, залагању или другом располагању имовином велике вриједности, у складу са Законом о привредним друштвима и
- м) одлучује о другим питањима у складу са законом и статутом предузећа.

Члан 6

Приликом номиновања кандидата за избор чланова надзорног одбора, орган надлежан за избор поступа у складу са Законом о министарским, владиним и другим именованима.

2. Надзорни одбор

Члан 7

Надзорни одбор је надлежан да:

- а) надзире рад управе,
- б) доноси пословник о свом раду,
- в) предлаже статут, етички кодекс и друге акте скупштине,
- г) предлаже именовање и разрјешење чланова одбора за ревизију,
- д) именује и разрјешава чланове управе у складу са поступцима утврђеним статутом и законом,
- ђ) доноси смјернице о набавци и врши надзор над њиховим спровођењем,
- е) одобрава препоруке одбора за ревизију о расподјели добити, те другим питањима,

- ж) даје овлашћење за ограничене активности у складу са овим законом,
- з) даје упутства директору за спровођење истраге у вези са учињеним неправилностима,
- и) даје приједлог скупштини о пословној сарадњи и повезивању са другим предузећима,
- ј) доноси одлуке о инвестирању у складу са законом и статутом,
- к) даје приједлог скупштини о оснивању нових предузећа,
- л) сазива сједнице скупштине јавног предузећа, осим јавних предузећа у којима Влада врши функцију скупштине и утврђује приједлог дневног реда,
- љ) утврђује приједлог одлука скупштине јавног предузећа и врши контролу спровођења усвојених одлука и
- м) обавља и друге послове утврђене законом, статутом и актима предузећа.

Члан 8

- (1) Надзорни одбор састоји се од најмање три члана.
- (2) Акционари или чланови друштва који имају најмање 5% гласачких права имају право на једно мјесто у надзорном одбору.
- (3) Члана надзорног одбора из реда акционара или чланова друштва из претходног става бира скупштина на начин утврђен статутом, на приједлог мањинских акционара или чланова друштва са најмање 5% гласачких права.

Члан 9

- (1) У погледу сваке од интерних контрола утврђених у поглављу III овог закона, предсједник надзорног одбора одговоран је за сопствено поступање. Предсједник надзорног одбора дужан је да одреди сваком члану надзорног одбора конкретну одговорност за поштивање и реализацију релевантних одредби закона којима се наведена интерна контрола регулише. Број интерних контрола у надлежности члана надзорног одбора може бити већи од једне.
- (2) Предсједник надзорног одбора је солидарно одговоран са чланом надзорног одбора за извршење задатака у оквиру надлежности члана надзорног одбора који су утврђени у претходном ставу.

3. Управа предузећа

Члан 10

- (1) Управу предузећа (у даљем тексту: управа) чине директор и извршни директори.
- (2) Надлежност управе је:
 - а) извјештавање надзорног одбора на захтјев надзорног одбора,
 - б) спровођење етичког кодекса,
 - в) израда и надгледање реализације планова пословања,
 - г) предлагање и спровођење смјерница о набавци те спровођење важећих прописа,
 - д) утврђивање приједлога о расподјели добити и покрићу губитка,
 - ђ) запошљавање и отпуштање запослених у складу са поступцима утврђеним актима предузећа и важећим законима,
 - е) давање приједлога надзорном одбору о пословној сарадњи и повезивању са другим предузећима,
 - ж) давање приједлога надзорном одбору о инвестиционим одлукама у складу са важећим законима о инвестицијама,
 - з) давање приједлога надзорном одбору о оснивању нових предузећа,
 - и) обавља и друге послове утврђене законом, статутом и актима предузећа.

Члан 11

- (1) Управу бира надзорни одбор већином гласова, на основу јавног конкурса, за избор најбоље квалификованог кандидата, према оперативним и пословним потребама предузећа, а у складу са одредбама статута предузећа.
- (2) За члана управе предузећа не може бити именовано лице које обавља извршну функцију у политичкој странци.

Члан 12

(1) Директор и извршни директори предузећа подлијежу дужностима, одговорностима и ограничењима која су утврђена овим законом за управу.

(2) У погледу сваке од интерних контрола утврђених у Поглављу III овог закона, директор је одговоран за именовање извршног директора који ће имати конкретну надлежност за поштивање и реализацију одредби закона којима се регулише интерна контрола. Број интерних контрола у надлежности извршног директора може бити већи од једне.

(3) Директор је солидарно одговоран са извршним директором за извршење задатака у оквиру надлежности извршног директора који су утврђени у претходном ставу.

4. Опште дужности

Члан 13

Сукоб интереса

(1) Повезано лице дужно је избјежавати стварне или очигледне сукобе интереса са предузећем у личним или професионалним односима.

(2) Сукоб интереса се јавља када лични, односно професионални интерес повезаног лица онемогућава, може онемогућавати или се чини да материјално онемогућава интерес или пословање предузећа или способност повезаног лица да испуњава своје обавезе и одговорности.

(3) Повезано лице дужно је омогућити управи или надзорном одбору или другом надзорном органу увид у све трансакције или односе за које повезано лице оправдано очекује да би могле довести до стварног или очигледног сукоба интереса са предузећем.

(4) Предузећу приликом пословања није дозвољено да повезаним лицима или лицима у вези са њима нуди повољније услове од оних које нуди другим лицима која нису повезана са предузећем.

(5) Под лицима у вези са повезаним лицима у смислу претходног става сматрају се:

1. чланови уже породице повезаних лица до трећег степена крвног сродства или тазбине, односно особе које живе у истом домаћинству са повезаним лицима;
2. правна лица која располажу гласачким правима у предузећу;
3. правна лица у којим предузеће има удио од најмање 5% од укупног збира гласачких права;
4. правна лица у којима са најмање 5% збира гласачких права располаже повезано лице;
5. правна лица у којима је повезано лице или чланови уже породице члан надзорног одбора или управе.

(6) Ако било које повезано лице зна или је морало знати да је неко друго повезано лице дјеловало у супротности са одредбама овог члана, то повезано лице је о томе дужно одмах обавијестити управу и надзорни одбор или други надзорни орган и остале надлежне органе.

(7) Повезаном лицу није допуштено одавање пословне тајне предузећа.

Члан 14

Стручне способности и савјесно поступање

Повезана лица предузећа дужна су обављати своје функције, односно извршавати своје обавезе уз дужну пажњу, стручно и савјесно.

Члан 15

Заштита имовине предузећа

У испуњавању својих обавеза и одговорности, надзорни одбор и управа дужни су подстицати на одговорно коришћење и контролу имовине и ресурса предузећа.

Члан 16

Поступање у складу са законима, прописима и смјерницама

(1) У испуњавању својих обавеза и одговорности, надзорни одбор и управа дужни су настојати да запослени у предузећу поступају у складу са законима, подзаконским актима и актима предузећа.

(2) Надзорни одбор и управа дужни су утицати да предузеће активно унапређује етичко понашање и подстицати запослене на пријављивање доказа о незаконитом или неетичком понашању надлежним органима предузећа.

(3) У случају да одговорно лице изрази основану сумњу у погледу законитости било којег подзаконског акта којим се утиче на пословање предузећа, одговорно лице је дужно покренути поступак пред надлежним судом за оцјену законитости таквог акта.

Члан 17

Пријављивање противправног понашања

Повезано лице које дође до сазнања о било којој информацији за коју сматра да представља доказ о кршењу закона и подзаконских аката који се примјењују на предузеће, дужно је указати на ту информацију надзорном одбору, главном правном савјетнику предузећа, скупштини и другим надлежним органима.

III - ИНТЕРНИ ПОСТУПЦИ

Члан 18

(1) Дужност и одговорност надзорног одбора је да обезбиједи:

а) доношење општих аката којима се утврђују оперативни и функционални аспекти рада органа предузећа у складу са законом, статутом и етичким кодексом;

б) доношење правилника о дисциплинској одговорности који садржи одредбе о дисциплинском поступку и поступку разрјешења одговорних лица по скраћеном поступку, одредбе о разрјешењу и удаљењу са посла и из предузећа и забрани поновног запошљавања у предузећу најмање десет година, укључујући дужност управе да за такву сврху води адекватне кадровске евиденције.

(2) Управа и надзорни одбор дужни су и одговорни за поштивање аката предузећа.

Члан 19

Етички кодекс

(1) Надзорни одбор има дужност и одговорност да у договору са одбором за ревизију сачини приједлог етичког кодекса. Етички кодекс обавезно садржи сљедеће:

а) забране у погледу сукоба интереса;

б) забране одавања пословних тајни;

в) забране у погледу конкуренције;

г) забране у погледу кредита;

д) садржај изјаве којом се испуњавају дужности чланова органа и запослених.

(2) Надзорном одбору није допуштено преношење ове дужности.

Члан 20

(1) Примјену етичког кодекска у предузећу дужна је да обезбиједи управа. Управа је дужна да обезбиједи да сва одговорна лица поступају у складу са етичким кодексом и против лица која крше наведени кодекс спроведе дисциплински поступак.

(2) Управа може извршити пренос сваке од наведених дужности уз једногласну писмену сагласност надзорног одбора, али је управа одговорна за извршење дужности из претходног става.

Члан 21

План пословања

Управа предузећа израђује и надгледа реализацију трогодишњег плана пословања предузећа у складу са међународним рачуноводственим стандардима и прописима о рачуноводственим и ревизијским стандардима Републике. Усвојени план пословања предузећа директор одјељења за интерну ревизију доставља главном

ревизору јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: главни ревизор), а директор предузећа исти доставља надлежном министарству.

Члан 22

План пословања из претходног члана поред осталог укључује:

- а) план прихода и расхода;
- б) капиталне издатке предложене за период који план пословања обухвата;
- в) изворе финансирања предложене за наведене капиталне издатке, те друге пословне циљеве;
- г) све зајмове чије узимање је планирано у периоду који план пословања обухвата;
- д) гаранције чије је давање предложено за осигурање тих кредита;
- ђ) приједлоге за оснивање или куповину нових предузећа или послова (било у цјелини или дјелимично) или продају било којег од зависних друштава (то јест супсидијара) предузећа, те кадровску попуну, као и пратеће расходе за исто;
- е) приједлоге за продају непокретне имовине;
- ж) приједлоге за коришћење вишка прихода за период који обухвата план пословања;
- з) предвиђене финансијске извјештаје, функционални и главни буџет са полугодишњим анализама варијанте и буџет обртног капитала, који морају одражавати планиране активности предузећа и са тим активностима повезане приходе и трошкове.

Члан 23

- (1) План пословања за период за који је донесен представља основ пословних активности предузећа у погледу оних питања која садржи.
- (2) Изузетно, управа на годишњем основу разматра план пословања те у случају потребе, а у складу са циљевима истог, ревидира и усаглашава план пословања ради његовог прилагођавања кретањима на тржишту.

Члан 24

Рачуноводствено-ревизијски стандарди

- (1) Надзорни одбор има обавезу и одговорност да организује израду вјеродостојних рачуноводствених евиденција и финансијских извјештаја, сачињених у складу са важећим законима о рачуноводству и ревизији, из којих је видљив финансијски положај предузећа, а који се дају на увид свим лицима која имају легитиман интерес у пословању предузећа.
- (2) Надзорном одбору није дозвољено преношење ове обавезе.

Члан 25

Одбор за ревизију

- (1) Одлуку о именовању чланова одбора за ревизију доноси скупштина.
- (2) Надзорни одбор има обавезу и одговорност да:
 - на основу јавног конкурса одабере и предложи скупштини већином гласова лица која су најквалификованија за функцију члана одбора за ревизију,
 - у примјени препорука датих од стране одбора за ревизију и спољног ревизора врши надзор над управом.
- (3) Надзорном одбору није дозвољен пренос ових обавеза.

Члан 26

Одбор за ревизију дужан је да:

- а) именује вањског ревизора;
- б) именује директора одјелјења за интерну ревизију на основу јавног конкурса за избор најбољег квалификованог кандидата, уколико главни ревизор није извршио именовање у року од 30 дана од дана када је исти обавијештен у складу са чланом 30. став 5. овог закона;

- в) размотри годишњу студију ризика и план ревизије у којима су приказане појединости у погледу ризичних подручја и ревизија које ће се извршити, те осигура да пријављена питања буду без одлагања и на одговарајући начин коригована;
- г) размотри студију ризика из претходног става и план ревизије у споразуму са главним ревизором по питању обраде, нарочито у случају када је главни ревизор именовано директора одјељења за интерну ревизију предузећа;
- д) осигура да одјељење за интерну ревизију изврши свој посао у складу са планом ревизије;
- ђ) осигура да интерне контроле предузећа буду адекватне и да функционишу како је предвиђено;
- е) поднесе надзорном одбору сажете мјесечне извјештаје о својим састанцима сваког мјесеца;
- ж) консултује се са главним ревизором у погледу независне ревизорске организације или струковне стручне групе која врши стручно унутрашње струковно оцјењивање одјељења за интерну ревизију сваке двије до три године;
- з) осигура да одјељење за интерну ревизију обавља своје обавезе у складу са међународним ревизијским стандардима.
- и) разматра извјештаје одјељења интерне ревизије и даје препоруке по извјештајима о ревизији,
- ј) извјештава надзорни одбор о реализацији препорука по извјештајима о ревизији,
- к) извјештава скупштину јавног предузећа о рачуноводству, извјештајима и финансијском пословању јавног предузећа и његових повезаних предузећа,
- л) изјашњава се о приједлогу одлуке о расподјели добити коју усваја скупштина и
- љ) извјештава о усклађености пословања јавног предузећа са законским и другим регулаторним захтјевима.
- (2) Одбор за ревизију подноси извјештај на свакој годишњој скупштини, а на ванредној сједници скупштине када сматра да је извјештавање потребно или када то затражи надзорни одбор.
- (3) Одбор за ревизију доставља посебан извјештај скупштини о уговорима закљученим између јавног предузећа и повезаних лица у смислу овог закона.

Члан 27

Управа је дужна и одговорна за реализацију препорука одбора за ревизију у року који препоручи одбор за ревизију. Управа може преносити ову дужност, али је и даље одговорна за реализацију исте.

Члан 28

Одјељење за интерну ревизију

Директор одјељења интерне ревизије дужан је и одговоран да успостави одјељење за интерну ревизију одговарајућег обима потребног да се адекватно обављају дужности утврђене овим законом, те има искључиву одговорност за избор и руковођење лицима запосленим у наведеном одјељењу.

Члан 29

- (1) У складу са Законом о министарским, владиним и другим именовањима, главни ревизор именује лице на функцију директора одјељења за интерну ревизију. Директор одјељења за интерну ревизију обавља функцију члана одбора за ревизију, без права гласа у овом одбору.
- (2) У случају да главни ревизор не користи своје право из претходног става, предузеће је дужно извршити именовање директора одјељења за интерну ревизију под надзором главног ревизора и сносити трошкове таквог именовања, у року од 30 дана од дана обавјештења од стране главног ревизора.
- (3) Директора одјељења интерне ревизије којег поставља или главни ревизор или предузеће, главни ревизор може смијенити уз претходно писмено обавјештење упућено у року од 30 дана. Главни ревизор не може да смијени директора одјељења за интерну ревизију без писменог образложења одлуке. Против одлуке главног ревизора може се покренути поступак пред надлежним судом, у ком случају главни ревизор је дужан одмах именовати в.д. директора.
- (4) Директора одјељења интерне ревизије којег поставља главни ревизор, предузеће или органи предузећа не могу смијенити без претходног писменог одобрења главног ревизора.
- (5) Након разрешења или оставке директора одјељења за интерну ревизију, главни ревизор, односно предузеће покрећу процедуру за избор директора.

Члан 30

(1) Управа је дужна и одговорна да:

- обезбиједи адекватан простор с циљем да се омогући оперативност одјељења за интерну ревизију и да му се омогући да неометано обавља свој посао;
- обезбиједи да, без изузетка, одјељење за интерну ревизију има потпуни и цјеловит увид у сву евиденцију предузећа.

(2) Управа може преносити ову дужност, али је и даље одговорна за реализацију исте.

Члан 31

(1) Одјељење за интерну ревизију има дужност и одговорност да:

- а) подноси одбору за ревизију годишњу студију ризика и план ревизије у којима је садржан детаљан приказ ризичних подручја и ревизија које ће бити извршене;
- б) подноси одбору за ревизију извјештај о обављеним ревизијама и препоруке путем директора одјељења за интерну ревизију;
- в) обавља своје дужности у складу са стандардима међународне ревизије.

(2) Одјељење за интерну ревизију ову дужност не може преносити.

Члан 32

(1) Радници одјељења за интерну ревизију су у радном односу у предузећу.

(2) Директор одјељења за интерну ревизију не може бити запослен у предузећу. За обављене услуге које пружа предузећу директор у предузећу остварује накнаду у складу са одговарајућим тарифама које утврђује главни ревизор или надлежно министарство.

Члан 33

Јавне набавке

(1) Сви поступци набавке који се обављају у предузећу спроводе се и уз строго поштивање одредби закона који регулише ту област.

(2) Управа и надзорни одбор предузећа дужни су спроводити и надзирати спровођење одредби закона из претходног става.

Члан 34

(1) Управа је дужна:

- а) донијети правилник и упутство о набавци којима се уређује поступак набавке у предузећу у складу са законом којим се регулише та област;
- б) надзирати запослене предузећа у примјени закона из претходне тачке, те одредби правилника и упутства о набавци у предузећу;
- в) поднијети извјештај о набавци одбору за ревизију и надзорном одбору у року од 15 дана од дана закључења уговора о набавци.

(2) Управа може извршити преношење сваке од наведених дужности уз једногласну писмену сагласност надзорног одбора, али је управа и даље одговорна за вршење надзора над сваком од наведених дужности.

Члан 35

(1) У поступку набавке надзорни одбор је дужан да:

- а) размотри правилник и упутство за поступак набавке у смислу његове усаглашености са законима;
- б) врши надзор над радом управе и запослених у предузећу у погледу примјене правилника и упутства о поступку набавке те одговарајућим законима;
- в) размотри извјештаје о набавци те пријави надлежним органима све евентуалне преваре или злоупотребе.

(2) Надзорном одбору није допуштено преношење ових дужности.

Члан 36

Расподјела добити

По усвајању финансијског извјештаја за претходну пословну годину добит се распоређује сљедећим редослиједом:

- а) за покриће губитака пренесених из ранијих година,
- б) за законске резерве,
- в) за статутарне резерве, ако их јавно предузеће утврди оснивачким актом,
- г) за донациј е, највише до 10% од нето добити, ако су планиране у складу са прописом којим се уређује додјела донација предузећа у јавном власништву или под јавном контролом у Републици Српској и
- д) за исплату дивиденде, у складу са Законом о привредним друштвима.

Члан 37

Приликом одлучивања о износу који може бити распоређен као добит управа ће водити рачуна о препорукама датим од стране одбора за ревизију те укупним финансијским обавезама предузећа у финансијској години на коју се расподјела односи, укључујући и износ нето добити потребан предузећу у тој финансијској години за реализацију било којег плана пословања предузећа, као и износ капиталних издатака те других инвестиција неопходних за правилно одржавање и раст предузећа.

Члан 38

Управи није допуштено да:

- издваја за резерве у износу већем од једне половине нето добити расположиве за расподјелу;
- издваја за расподјелу добити/дивиденде уколико износ нето средстава предузећа није већи од укупног износа уплаћеног акционарског капитала и нераспорјеђених резерви, те ако се исплатом дивиденде не умањује износ ових средстава.

Члан 39

Одлуку о расподјели добити/дивиденде доноси скупштина на образложен приједлог управе, уз претходно прибављено мишљење одбора за ревизију и надзорног одбора.

Члан 40

Недопуштене активности

Предузећу није допуштено:

- а) давање кредита или позајмица запосленим предузећа или другим лицима или пружање гаранција или осигурања за кредит;
- б) давања путем донација у супротности са одредбама Закона о донацијама предузећа у јавном власништву или под јавном контролом Републике;
- в) исплате плата, доприноса и накнада супротно одредбама прописа о раду, Закона о пензијском и здравственом осигурању, или лицима на било каквој листи чекања;
- г) учешће у поступку набавке у својству понуђача било којег лица које је припремило позив на тендер или сваког повезаног лица или лица у вези са повезаним лицима;
- д) вршење измјена и допуна у било којем већ закљученом уговору о набавци, осим ако су извршене у складу са законом;
- ђ) прихват плаћања замјеном за новац, плаћања у натури, или готовинском еквиваленту;
- е) инвестиције из краткорочних извора средстава предузећа, осим када се ради о одобреним инвестицијама према дефиницији датој у важећим законима који регулишу ту област;
- ж) склапање уговора о располагању са кумулативном вриједношћу већом од 10.000 КМ без потписа два директора.

Члан 41

Ограничене активности

Предузеће може предузимати сљедеће активности искључиво уз писмено овлашћење већине чланова надзорног одбора:

- а) измирење дуга према повјериоцу предузећа, плаћањем трећем лицу (уговор о цесији дуга);
- б) пребијање дугова према некој страни са дуговима те исте стране која је из тог разлога истовремено и повјерилац и дужник предузећа (уговори о простој компензацији);
- в) учешће у аранжману вишеструког пребијања дугова између више страна (мултилатерална компензација);
- г) измирење дуга према предузећу у случају да дужник плаћа повјериоцу предузећа;
- д) отпис дуговања.

IV - САНКЦИЈЕ И КАЗНЕ

Члан 42

(брисано)

Тужбе акционара и осталих лица

Члан 43

Разлози за разрешење члана управе и надзорног одбора по скраћеном поступку су сљедећи:

- а) неиспуњење обавеза у складу са важећим законима;
- б) додјела уговора о набавци супротно важећем закону који регулише ту област;
- в) судјеловање у сукобу интереса;
- г) учешће у активности која је забрањена овим законом;
- д) неподношење захтјева за одговарајуће одобрење активности ограничених овим законом;
- ђ) свјесно или несвјесно давање овлашћења за обављање ограничене активности чија је посљедица материјална штета за предузеће;
- е) извршење кривичног или другог противправног дјела којим се узрокује материјална штета предузећу.

Члан 44

(1) Управа има дужност и одговорност да:

- а) разријешеном и отпуштеном лицу буде спријечен поновни улазак у службени простор или просторије предузећа након датума престанка радног односа;
- б) обезбиједи да се у предузећу поново не запосли лице које је било разријешено и отпуштено у било којем својству, најмање у периоду утврђеном актом предузећа;
- в) води одговарајућу евиденцију о запосленим са детаљним подацима о отпуштању наведених лица за период од двије године;
- г) отпуштеним лицима од момента извршеног кршења радне дужности не врши исплате било какве накнаде у новцу, замјени новца или у натури.

(2) Управа може преносити било коју од обавеза утврђених у овом члану, али је одговорна за извршење сваке од наведених обавеза.

Члан 45

Изузетно од разрешења по скраћеном поступку запослени предузећа са посебним овлашћењима и одговорностима може бити разријешен искључиво по окончању правилно спроведеног дисциплинског поступка, у складу са Правилником о дисциплинској одговорности.

Члан 46

Надзор над спровођењем одредби овог закона врше ресорна министарства.

Члан 47

Казнене одредбе

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:

- а) не извршава обавезе из члана 2. став 3
- б) не донесе статут, етички кодекс и акте предузећа у складу са чл. 18. и 19.;

- в) не спроводи етички кодекс у складу са чланом 20.;
 - г) не изради трогодишњи план пословања и не достави га надлежним органима у складу са чланом 21
 - д) план пословања не садржи елементе прописане чланом 22.;
 - ђ) се пословне дјелатности не обављају у складу с чланом 23.;
 - е) се план пословања не разматра на годишњој основи и не ревидира у складу са чланом 23.;
 - ж) не изврши именовање чланова одбора за ревизију у складу са чланом 25.;
 - з) не изврши именовање директора одјељења за интерну ревизију у складу са чланом 29.
 - и) не разријеши лице у складу са чланом 43.;
- (2) За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

Члан 48

- (1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:
- а) надзорни одбор не испуњава обавезе и одговорности у складу са чланом 24.;
 - б) управа не испуњава обавезе и одговорности у складу са чланом 27.;
 - в) директор не испуњава обавезе и одговорности у складу са чланом 12.
- (2) За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном до 1.000 КМ.

Члан 49

- 1) Новчаном казном од 13.000 КМ до 17.000 КМ казниће се за прекршај предузеће ако:
- а) се поступак набавке не обавља у складу са важећим законом који регулише ту област у складу са чланом 33.;
 - б) управа не извршава обавезе у складу са чланом 34.;
 - в) одбор за ревизију не испуњава своје обавезе према члану 26.;
 - г) управа донесе одлуку о расподјели/дивиденди добити супротно чл. од 36. до 39.;
 - д) се обављају дјелатности забрањене чланом 40.;
 - ђ) се обављају дјелатности које су ограничене према члану 41., без одговарајућег писменог овлашћења.
- (2) За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у предузећу новчаном казном од 500 КМ до 1.700 КМ.

Члан 50

- Новчаном казном од 500 КМ до 1.700 КМ казниће се за прекршај одговорно лице ако:
- а) ступи у стварни или очигледни сукоб интереса са предузећем према члану 13. ст. 1. и 8.;
 - б) не пружи увид надзорном одбору или другом надзорном органу у податке према члану 13. став 3.;
 - в) се пословна тајна открије трећој страни супротно одредбама члана 13. став 7.

V - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 51

Даном ступања на снагу овог закона престаје да се примјењује Закон о државним предузећима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 3/95, 4/96, 21/96 и 3/97).

Члан 52

- (1) Предузеће на које се односе одредбе овог закона дужно је усвојити етички кодекс, одговарајуће смјернице, те ускладити статут и друга општа акта предузећа са одредбама овог закона, укинути постојећи управни одбор, најкасније у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона.
- (2) Модели статута и етичког кодекса објавиће се истовремено са објављивањем овог закона.

Члан 53

Овај закон се примјењује и на предузећа која нису извршила власничку трансформацију и упис у судски регистар промјену облика организовања.

Члан 54

(брисано)

Члан 55

(1) Главни ревизор ће у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона обавијестити предузећа у којима ће именовати директора одјељења за интерну ревизију.

(2) Главни ревизор ће у складу са одредбама овог закона извршити именовања у року од четири мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

(3) Ако главни ревизор не изврши именовање у складу са претходним ставом, то именовање ће извршити одбор за ревизију у складу са одредбама овог закона.

Члан 56

Предузећу није допуштено обнављати или материјално мијењати постојеће зајмове додијелене повезаним лицима или лицима у вези са повезаним лицима или трећим лицима.

Члан 57

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".